

BOĞAZIÇI ÜNİVERSİTESİ

DERS PLANI

FAKÜLTE: Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü

PROGRAM: Türkiye Cumhuriyeti Tarihi

KODU: HTR 311 / 07-08-09

DERSİN ADI: Modern Türkiye Tarihi I

ÖĞRETİM DİLİ: Türkçe

KREDİSİ/AKTS: 2/3

DÖNEMİ: 2025/2026-3

ÖĞRETİM ÜYESİ : Dr. Öğr. Üyesi Hakan KAYA – hkaya@dogus.edu.tr

KAPSAM VE AMAÇ : Bu ders; XVIII. yüzyıl sonlarından itibaren Osmanlı Devleti'nin modernleşme çabalarını, bu süreçte yaşanan siyasal, ekonomik, sosyal ve kültürel dönüşümleri tarihsel bağlamı içinde ele almayı; Türk milletinin bağımsızlık ve egemenlik mücadelesi olan Millî Mücadele'nin hazırlık ve savaş evrelerini; Atatürk döneminde ulusal egemenliğe dayalı yeni ve çağdaş uygarlık düzeyine ulaşmak hedefindeki devletin iç ve dış politikasının oluşum sürecini; ekonomik kalkınma çabalarını; toplumsal, kültürel ve hukuksal dönüşüm adımlarını; Mustafa Kemal Atatürk'ün asker, devlet adamı, inkılapçı kişiliğini ve Atatürkçü düşünce sistemini ele almayı amaçlamaktadır. Bu çerçevede katılımcıların, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş felsefesini kavramaları, cumhuriyet bilinci geliştirmeleri ve olayları değerlendirme becerisi kazanmaları hedeflenmektedir.

YÖNTEM: Dersler, ilan edilen derslikte yüz yüze olarak yürütülecektir. Ders işlenişi; anlatım, soru-cevap, konulara aktif katılım ve sınıf içi münazara yöntemleri üzerine kuruludur. Bu çerçevede dersin düzenli takibi önem taşımaktadır; haftalık akışa katılım, tartışmalar ve sınıf içi etkileşimler dersin bütününe doğrudan beslemektedir. Bununla birlikte, ders kapsamında zorunlu bir yoklama uygulaması bulunmamaktadır. Her hafta ilgili konuya ait okuma parçaları ve sunum dosyaları ders öncesinde sanal ortamda paylaşılacaktır.

KAYNAK KİTAPLAR: Ali İhsan Gencer, Sabahattin Özel, **Türk İnkılâp Tarihi**, 22. Bs. İstanbul Der Yayınları, 2022., Rifat Uçarol, **Siyasi Tarih (1789-1914)**, Cilt. 1, 11. Bs., İstanbul, Der Yayınları, 2019.

YARDIMCI YAYINLAR: Gazi Mustafa Kemal, **Nutuk**, Haz.: Zeynep Korkmaz, Ankara, Atatürk Araştırma Merkezi, 2006; İlber Ortaylı, **İmparatorluğun En Uzun Yüzyılı**, İstanbul, Alkım Kitapevi, 2006, Niyazi Berkes, **Türkiye'de Çağdaşlaşma**, 17. bs. İstanbul, Yapı Kredi Yayınları, 2012; Tarık Zafer Tunaya, **Türkiye'nin Siyasi Hayatında Batılılaşma Hareketleri**, İstanbul, 2006, Bernard Lewis, **Modern Türkiye'nin Doğuşu**, 9. Bs., Ankara, TTK, 2004, Bülent Tanör, **Osmanlı-Türk Anayasal Gelişmeleri**, İstanbul, Yapı Kredi Yayınları, 2012; Salâhi R. Sonyel, **Türk Kurtuluş Savaşı ve Dış Politika I**, 4. Bs., Ankara, TTK, 2014, Salâhi R. Sonyel, **Türk Kurtuluş Savaşı ve Dış Politika II**, 3. Bs., Ankara, TTK, 2003; Bilâl N. Şimşir, **Ermeni Meselesi 1774-2005**, 5. Bs., Ankara, Bilgi Yayınları, 2009; Alptekin Müderrisoğlu, **Kurtuluş Savaşı'nın Mali Kaynakları**, Ankara, Atatürk Araştırma Merkezi, 1990; Ali Naci Karacan, **Lozan**, Nokta Yayınları, İstanbul 2006; Işıl Çakan, **Türk Parlamento Tarihinde II. Meclis**, İstanbul, Çağdaş Yayınları, 1999; Şevket Pamuk, **Türkiye'nin 200 Yıllık İktisadi Tarihi**, İş Bankası Kültür Yayınları, 2003; Nevin Coşar, **Türkiye'de Devletçilik**, İstanbul, Bağlam Yayıncılık, 1995; A. Afetinan, **İzmir İktisat Kongresi (17 Şubat - 4 Mart 1923)**, Ankara, TTK, 1989.

DEĞERLENDİRME: Ara Sınav % 40 - Yarıyıl Sonu Sınavı %60

HAFTALIK DERS PROGRAMI
(HTR 311 / 07-08-09 / Modern Türkiye Tarihi I)

01_Hafta 29_30_Haziran_2026	Türk İnkılabının Anlam ve Önemi Yakınçağ'da Osmanlı Devleti ve Çöküş Nedenleri Osmanlı Devleti'ni Kurtarma Çabaları; İlk İslahatlar, Lale Devri, Nizâm-ı Cedit İslahatları, II. Mahmut Devri İslahatları, Tanzimât Dönemi Meşrutiyet Yönetimine Geçiş; Birinci ve İkinci Meşrutiyet Dönemleri Osmanlı Devleti'nin Son Dönemlerinde Ortaya Çıkan Düşünce Akımları
02_Hafta 06_07_Temmuz_2026	XX. Yüzyılın Başında Osmanlı Devleti'nin Girdiği Savaşlar; Trablusgarp Savaşı, Balkan Savaşları ve Birinci Dünya Savaşı-Nedenleri, Gelişmeleri ve Sonuçları Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'nin Savaştığı Cephele ve Sonuçları Osmanlı Devleti'nin Paylaşılması Hakkında Gizli Antlaşmalar Mondros Ateşkes Antlaşması ve Tepkiler
03_Hafta 13_14_Temmuz_2026	Mustafa Kemal Paşa'nın Hayatı İzmir'in Yunanlılar Tarafından İşgali ve İşgale Karşı Gösterilen Tepkiler Mustafa Kemal Paşa'nın Samsun'a Çıkışı ve Teşkilatlandırma Faaliyetleri Mustafa Kemal Paşa'nın Millî Mücadele'yi Teşkilatlandırma Çalışmaları; Amasya Genelgesi, Erzurum ve Sivas Kongreleri, Amasya Görüşmeleri ve Protokolleri Son Osmanlı Meclisi Mebusan'ının İstanbul'da Toplanması ve Misak-ı Millî Kararları İstanbul'un İtilaf Devletleri Tarafından İşgali ve İşgale Karşı Tepkiler
04_Hafta 20_21_Temmuz_2026	Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin Ankara'da Açılması ile Aldığı İlk Kararlar ve Uygulamaları Millî Mücadele Döneminde Başgösteren Ayaklanmalar Türkiye'yi Paylaşma Tasarıları ve Sevr Barış Antlaşması Türk Kurtuluş Savaşı, Savaş Dönemi; Millî Ordunun Kuruluşu Doğu Cephesi; Ermeni Sorunu ve Ermenilerle Yapılan Savaşlar Güney Cephesi'nde Kuvay-i Milliye'nin Doğuşu ve Fransızlarla Yapılan Savaşlar
ARA SINAV 21_Temmuz_2026	Her Şube İçin İlk Ders Saatinde ve Kendi Dersliğinde Sınav Yapılacaktır.
05_Hafta 27_28_Temmuz_2026	Batı Cephesi'nde Düzenli Ordunun Yunan Ordusuyla Yaptığı Savaşlar; I. İnönü Savaşı ve Diplomasi Alanındaki Gelişmeler II. İnönü Savaşı, Sakarya Meydan Savaşı, Büyük Taarruz, Büyük Zafer Siyasi Mücadele ve Barış; Mudanya Ateşkes Antlaşması, Lozan Barış Konferansı ve Barış Antlaşması
06_Hafta 03_04_Ağustos_2026	Türk İnkılabının Nitelikleri ve Hedefleri Siyasal Alandaki İnkılaplar İlk Anayasalar ve Anayasa Değişiklikleri Çok Partili Döneme Geçiş Denemeleri ve İnkılabı Karşı Tepkiler Hukuk, Eğitim ve Kültür Alanlarında Yapılan İnkılaplar Toplumsal Alandaki Düzenlemeler
07_Hafta 10_11_Ağustos_2026	Ekonomik Alanda Atılım ve Gelişmeler Atatürk Dönemi Türk Dış Politikası ve Gelişmeleri (1923-1938) Türk İnkılabının Temel İlkeleri Genel Değerlendirme